

Опортун скрининг за колоректален карцином во Македонија

Центар за семејна медицина
Медицински Факултет Скопје

□ ЦЕЛ :

- Да се подобрат резултати од спроведување на програмата за скрининг на колоректален карцином

□ ЗАДАЧИ:

Семејниот доктор

- ✓ ќе ги знае основните факти за КЛР за успешна комуникација со пациентите
- ✓ Ќе ја знае програмата за опортун скрининг на колоректален карцином
- ✓ ќе знае да процени ризик и согласно ризикот да превземе соодветни активности

Вовед – колоректален карцином (КРК)

Втора причина за
Карциноми во
Македонија

Ризик за КРК
1 од 20 пациенти
(зависи од
индивидуални
ризик фактори)

50+

90% се јавува
кај луѓе
постари од 50
години

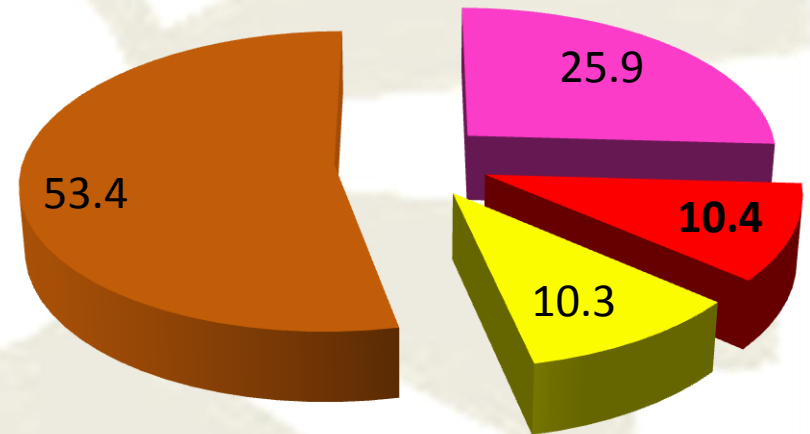
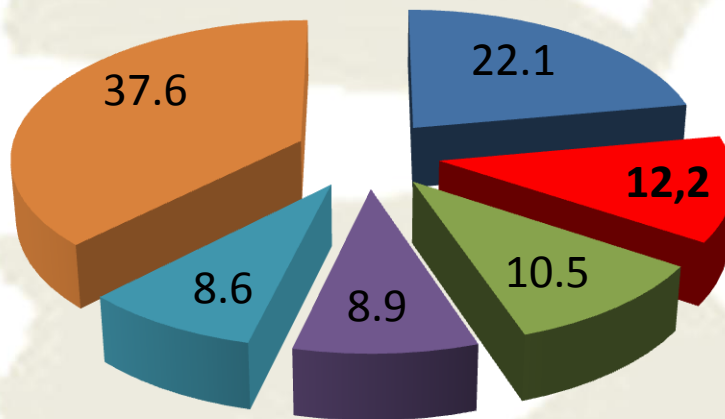

2-3x поголем ризик
кај пациенти чии
роднини од прво колено
имаат КРК

Инциденца на карциноми (%) во РМ

МАЖИ

ЖЕНИ

■ beli drobovi
■ be{ika
■ prostata
■ kolorektalen SA
■ stomak
■ drugi

■ dojka
■ cervix uteri
■ kolorektalen SA
■ drugi

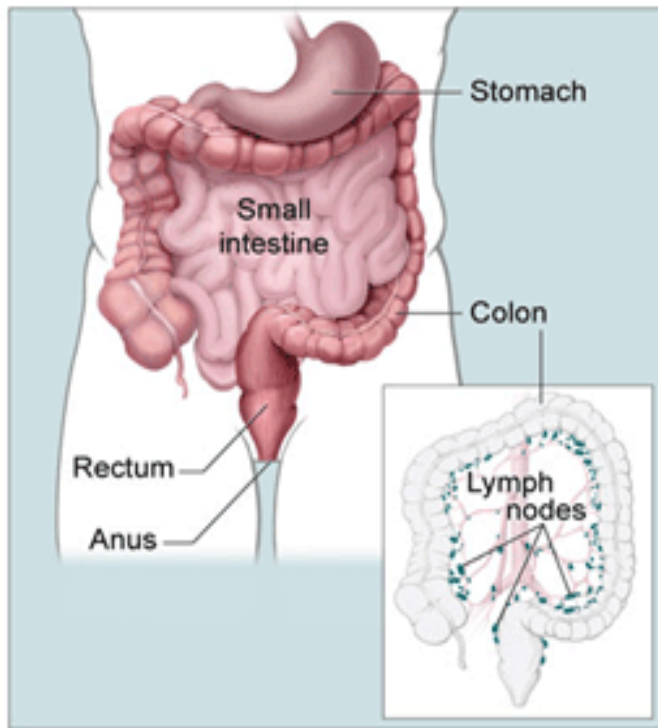
Фактори на ризик

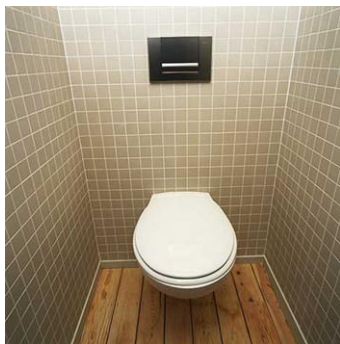
Клинички симптоми → КОЛОНОСКОПИЈА!

Болка и осетливост
долен дел на стомак

Губиток на ТТ

Промена во ритам на столица
•Дијареа/опстипација
•Гасови
Тенка столица

Крв во столица

Железодефицитна
Анемија

Опортун скрининг

Цел:

- да се открие карциномот во раната фаза, и да се откријат и отстранат клинички сигнификантните аденоми
- да се превенира смрт од КРК
- да се оформи регистер на пациенти со КРК

Опортун скрининг

Целна група

- 50-74 години (пациенти со вообичаен ризик и без симптоми)
- <50 години со + фамилна анамнеза (роднини од прво колено)

Пациенти кои не се вклучуваат во скрининг

- ✓ Пациенти кои се иследувани за КРК
- ✓ Пациенти со хронични инфламаторни болести (Кронова болест, Улцерозен колит)
- ✓ Пациенти кај кои се отстранети полипи
- ✓ Пациенти кои во последните 3 години направиле колоноскопија и истата е уредна

5 годишно преживување

- **90%** ако КРК е најден на локално ниво (колон/ректум)
- **70%** ако КРК е најден на регионално ниво (околно ткиво)
- **12%** ако има метастази (хепар, бели дробови)

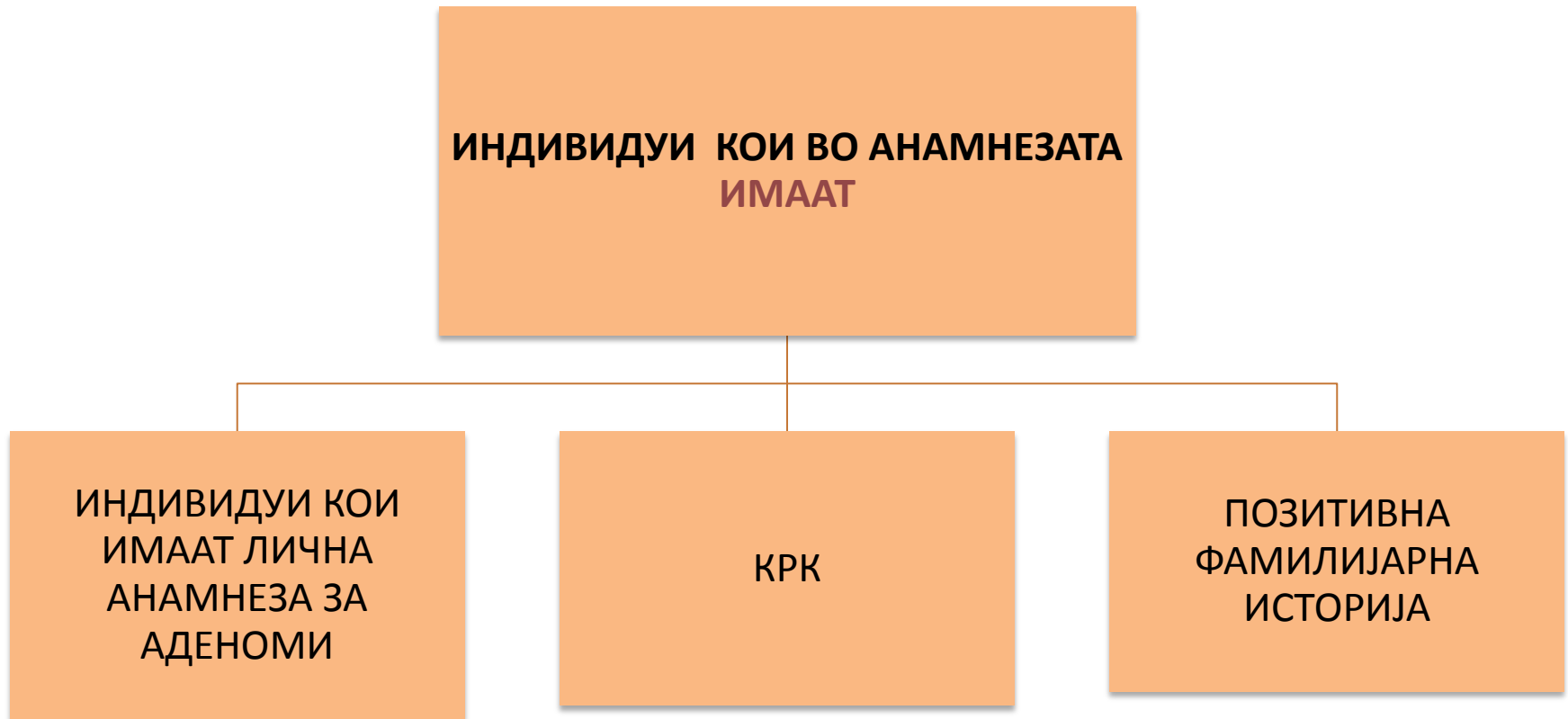
Проценка на ризик

ПРОСЕЧЕН РИЗИК

УМЕРЕН СРЕДЕН РИЗИК

ВИСОК РИЗИК

ПРОЦЕНКА НА РИЗИКОТ

ПРОСЕЧЕН РИЗИК
>50 ГОД

МАТИЧЕН ЛЕКАР

ЕДУКАЦИЈА
ПРАШАЛНИК
ФОБТ 3 ПРИМЕРОЦИ

ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

**МАТИЧЕН ЛЕКАР
КОНСУЛТАЦИЈА ЗА
РЕЗУЛТАТ**

УМЕРЕН СРЕДЕН
РИЗИК <50 ГОД

МАТИЧЕН ЛЕКАР

ЕДУКАЦИЈА
ПРАШАЛНИК
ФОБТ 3 ПРИМЕРОЦИ

ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ

**МАТИЧЕН ЛЕКАР
КОНСУЛТАЦИЈА ЗА РЕЗУЛТАТ**

ВИСОК РИЗИК

КОЛОНОСКОПИЈА

НЕГАТИВЕН - ПОВТОРИ ФОБТ ПОСЛЕ 2 ГОДИНИ
ПОЗИТИВЕН - КОЛОНОСКОПИЈА

